

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik

w sprawie z powództwa B. Niestandardyzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko E. U.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 października 2024 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Rzecznika Finansowego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z 29 listopada 2018 r., sygn. VI Nc-e 2034620/18,

- 1. odrzuca skargę nadzwyczajną;**
- 2. znosi wzajemnie koszty postępowania wywołanego wniesioną skargą nadzwyczajną.**

UZASADNIENIE

Pismem z 11 października 2023 r. Rzecznik Finansowy wywiódł skargę nadzwyczajną od prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie 29 listopada 2018 r., VI Nc-e 2034620/18, zaskarżając wskazane orzeczenie w całości. Jako stronę powodową Rzecznik oznaczył „G. Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W., R[...]; reprezentowany przez M. S.A., KRS [...]” (s. 1 skargi), zaś jako stronę pozwaną – E. U. (s. 2 skargi).

W przesłanej 7 listopada 2023 r. odpowiedzi na skargę nadzwyczajną pełnomocnik G. oznaczył jako stronę powodową „B. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty” (s. 1) oraz wniósł w pierwszej kolejności o odrzucenie skargi nadzwyczajnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j Dz.U. 2024, poz. 622; dalej jako: „ustawa o SN”) – z uwagi na jej niedopuszczalność.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną wskazano m.in., że pozew w sprawie wniesiony został przez B. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Po uzyskaniu prawomocnego nakazu zapłaty powód zbył wierzytelność zasądzoną tym nakazem na rzecz R. Sp. z o.o. umową przelewu z 19 czerwca 2020 r. Wierzytelność zasądzona nakazem zapłaty była przedmiotem kolejnego przelewu 24 maja 2022 r. – na rzecz B. Sp. z o.o. Wreszcie uczestnik postępowania G. nabył wierzytelność zasądzoną nakazem zapłaty umową przelewu z 30 maja 2022 r.

Jak podano dalej, uczestnik postępowania (G.) nie posiada szczegółowych informacji dotyczących powoda niemniej nie budzi wątpliwości, że doszło do likwidacji powoda i nie ma on już bytu prawnego. W przedmiotowej sprawie nie ma zatem strony powodowej dysponującej zdolnością sądową. Uczestnik postępowania jest jedynie następcą prawnym powoda pod tytułem szczególnym – w zakresie wierzytelności zasądzonej nakazem zapłaty wydanym w sprawie. Uczestnikowi nie przysługuje jednak status strony postępowania. Do następstwa po stronie powodowej o charakterze procesowym mogłoby dojść dopiero na skutek podjęcia określonych czynności prawnych, w szczególności uregulowanych w art. 196 i n. k.p.c. Takie czynności niewątpliwie w sprawie nie miały miejsca. Ponadto do zmian podmiotowych może dojść w procesie najpóźniej do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji. Oznacza to, że obecnie nie ma już możliwości dokonania żadnej zmiany podmiotowej po stronie powoda.

W piśmie z 27 listopada 2023 r. pełnomocnik Rzecznika Finansowego wskazał, że stanowisko G. jest niezasadne. Podmiot ten, na podstawie postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie z 27 października 2022 r., KM [...], prowadzi obecnie postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej. W ocenie

pełnomocnika Rzecznika Finansowego, sama likwidacja powoda nie może stanowić przeszkody dla rozpatrzenia merytorycznie skargi nadzwyczajnej w sytuacji, gdy prowadzona jest egzekucja komornicza na podstawie zaskarżonego tytułu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nadzwyczajna podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 95 pkt 1 ustawy o SN, w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do skargi nadzwyczajnej, w tym postępowania w sprawie tej skargi, stosuje się w zakresie spraw cywilnych – przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2 oraz art. 398⁹. Nie ma wątpliwości, że rozpoznawanie skargi nadzwyczajnej ze stosunku cywilnoprawnego następuje w postępowaniu cywilnym, tyle że na szczególnym jego etapie, niezwiązanym z zasadniczym tokiem instancji.

Zdolność sądowa, czyli zdolność do występowania w procesie w charakterze strony (art. 64 § 1 k.p.c.), należy do bezwzględnych przesłanek procesowych. Postępowanie przeprowadzone z udziałem strony pozbawionej zdolności sądowej jest dotknięte wadą nieważności (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Zaskarżony w niniejszej sprawie nakaz zapłaty został wydany na skutek pozwu wniesionego przez B. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.. Sąd orzekł, że to temu podmiotowi pozwana ma zapłacić należność główną wraz z odsetkami i kosztami procesu. W sprawie bezspornym jest, że B. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. został zlikwidowany (wykreślony z rejestru), a wierzytelność z nakazu zapłaty została – po szeregu transakcji z zaangażowaniem różnych podmiotów – nabyta przez G.. Oznacza to, że w chwili obecnej nie istnieje powód, co stanowi negatywną przesłankę prowadzenia postępowania, *ergo* w tym wypadku – merytorycznego rozpoznania skargi nadzwyczajnej.

W postanowieniu z 29 czerwca 1997 r., II CKN 222/97, Sąd Najwyższy wskazał, że kasacja wniesiona przez podmiot niemający zdolności sądowej podlega, jako niedopuszczalna, odrzuceniu. Z kolei w postanowieniu z 18 grudnia 2013 r., I CZ 106/13, Sąd Najwyższy stwierdził *expressis verbis*: „jest oczywiste, że brak zdolności sądowej stwarza przeszkodę do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.), a rozpoznanie sprawy mimo braku tej zdolności prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.)”.

Niezasadny jest pogląd Rzecznika Finansowego, że B. Niestandardizowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. jest (był) „poprzednikiem prawnym aktualnego wierzyciela” (s. 5 skargi). Stwierdzić należy z całą stanowczością, że G. jest jedynie następcą prawnym powoda pod tytułem szczególnym, tj. w zakresie wierzytelności zasądzonej nakazem zapłaty wydanym w sprawie. Powodowy Fundusz został zlikwidowany, a to oznacza, że na obecnym etapie postępowania brak jest strony powodowej, co uniemożliwia procedowanie w sprawie i merytoryczne rozpoznanie skargi nadzwyczajnej. Braku fundamentalnej przesłanki procesowej (istnienia strony legitymującą się zdolnością sądową) nie może sanować powołany przez Rzecznika Finansowego argument, że na podstawie zaskarżonego nakazu zapłaty prowadzone jest wobec pozwanej postępowanie egzekucyjne.

W myśl art. 398⁶ § 2 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 95 pkt 1 ustawy o SN, odrzucił skargę nadzwyczajną. O wzajemnym zniesieniu kosztów postępowania wywołanego wniesioną skargą nadzwyczajną Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 ustawy o SN.

[SOP]

[a!]

